

Alles komt samen in Hyperion System 9

Business Intelligence with a purpose

Paul van der Linden

Eind vorig jaar vond in Barcelona Hyperion's User Conference: 'Solutions 2005' plaats. Centraal hierbij stond de beschikbaarheid van het nieuwe paradepaardje System 9. Gedurende drie dagen werd uitgebreid stil gestaan bij Hyperion's commitment en software op het gebied van Business Intelligence en Business Performance Management (BPM). De sessies die over de deelnemers werden uitgestrooid waren verdeeld over vier hoofdstromen: Hyperion Business Performance Management, het BI Platform, customer showcases en de Partner Spotlight.

Tijdens de eerste dag stonden vooral de verschillende partners centraal, waaronder arcplan, HP, IBM, Partake, Temtec en Teradata. Maar uiteraard was Hyperion zelf ook goed vertegenwoordigd en konden de verschillende onderdelen van

System 9 uit eerste hand worden geprobeerd. De daarop volgende twee dagen waren sessies over BI, Performance Management en klantcases overvloedig aanwezig. Uiteraard werd de officiële start afgetrapt met een keynote speech van chief executive officer Godfrey Sullivan. Maar waar ook naar werd uitgekeken was het eerste publiekelijke optreden van Howard Dresner (ex-Gartner). De Hyperion User Conference Solutions 2005 in Barcelona was de eerste kennismaking met Dresner als de nieuwe Chief Strategy Officer van Hyperion. Dresner definieert Performance Management als 'Business Intelligence with a purpose'.

Hyperion System 9

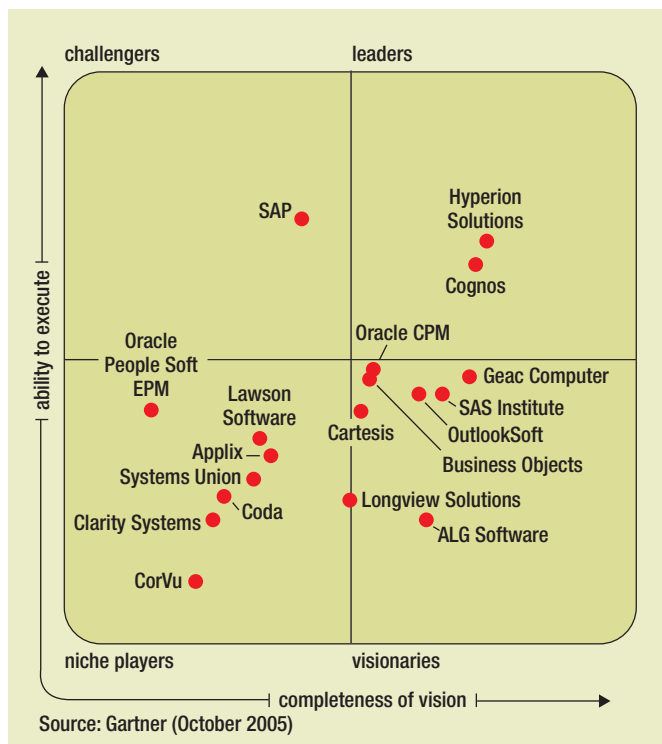
Met System 9 Business Performance Management Suite heeft Hyperion bij analistenbureaus zoals Butler en Gartner hoge ogen gegooit. Met deze suite wil Hyperion een uniforme en complete BPM-omgeving aanbieden. Dit in tegenstelling tot de verzameling van tools en applicaties die door leveranciers meestal wordt aangeboden. Ook Hyperion zelf heeft in het verleden een rijke, maar complexe verzameling van productnamen opgesteld om BPM mee in te vullen.

Met System 9 behoort dit nu tot het verleden. Deze suite biedt een omgeving van waaruit gebruikers al hun activiteiten kunnen verrichten. Of het nu gaat om financiële toepassingen, operationele activiteiten, scorecards of query's; het kan allemaal vanuit dezelfde omgeving en vanaf elk startpunt worden uitgevoerd. En dat betekent ook dat je niet meer hoeft na te denken welke applicatie je nu moet opstarten om een bepaalde actie te kunnen uitvoeren. De gekozen benadering gaat uit van de rol van het profiel van de gebruiker en legt van daaruit de link naar relevante activiteiten. Functionaliteit staat centraal en niet de applicaties.

System 9 bestaat uit drie hoofdingrediënten. De onderste laag wordt gevormd door Foundation Services. Bovenop Foundation Services bevinden zich BI+ en Applications+.

Foundation Services

De Foundation Services bestaan uit Master Data Management (MDM), Data & Application Integration en Shared Services. MDM wordt gebruikt om data over de verschillende Performance Management-applicaties en transactionele systemen heen te synchroniseren. Hierbij gaat het om gegevens die in meerdere systemen worden gebruikt. Door de beschikbaarheid van een

Afbeelding 1: Magic Quadrant voor CPM suites (Gartner, oktober 2005).

MDM-systeem kan het moeizame combineren van ongelijke gegevens (bijvoorbeeld afwijkende productindelingen) worden opgevangen. Hyperion claimt dat het de enige leverancier is die een MDM-oplossing biedt als onderdeel van een Performance Management-oplossing.

Het belang van masterdata management (management van statische data die in meerdere systemen wordt gebruikt en vaak ook beheerd – denk aan producthiërarchieën of bijvoorbeeld geografische indelingen) is nauwelijks te overschatten. Door haar aard bevindt een MDM-oplossing zich centraal in het IT-landschap. Het zorgt ervoor dat overeenstemming bestaat tussen alle masterdata die binnen de organisatie worden gebruikt; voorwaar een grote stap in termen van dataconsistentie en datakwaliteit. Met de overname van Razza Solutions (begin 2005) heeft Hyperion de beschikking gekregen over zo'n MDM-oplossing.

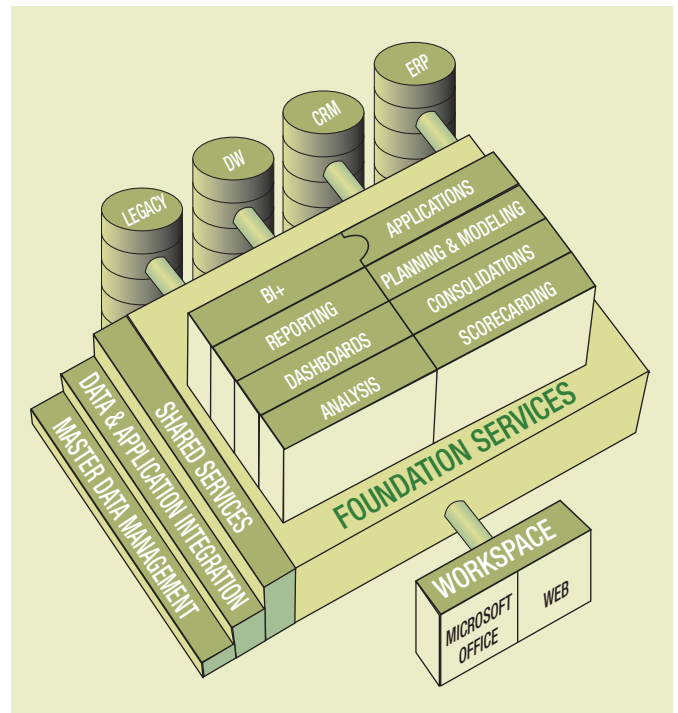
Data & Application Integration betreft Hyperion's vermogen om gebruik te kunnen maken van data die liggen opgeslagen in relationele databases, flat files, applicaties, XML-formaat of spreadsheets. Het gaat hierbij om een drag-and-drop mapping van brontabellen naar doeltabellen waarbij in de achtergrond gebruik wordt gemaakt van de beschikbare interfaces en services. System 9 biedt met name een goede ondersteuning van SAP R/3 en SAP BW. Naar SAP BW toe is het OLAP BAPI certified en is er een directe BAPI-toegang naar de BW Objecten. Hyperion System 9 biedt daarnaast SAP Certified Reporting & Analysis. Dit is een belangrijke plus aangezien veel (grotere) organisaties gebruik maken van SAP R/3, eventueel in combinatie met het meegeleverde SAP BW.

Ook is Hyperion betrokken bij de XMLA.org council en de Object Management Group (OMG). Deze laatste groep werkt onder andere aan de CWM (Common Warehouse Metamodel)-standaard. Dit is een specificatie waarmee betekenisvol metadata kunnen worden uitgewisseld tussen systemen. XMLA is een standaard om via het internet toegang te krijgen tot data die zijn opgeslagen in multidimensionale databases. XMLA werd in april 2001 opgericht door Hyperion en Microsoft en telt inmiddels zo'n dertig deelnemende leveranciers. Deelname aan de XMLA.org council en de OMG geeft aan dat Hyperion toegewijd is aan het definiëren en gebruiken van standaarden.

Shared Services is de plek van waaruit licenties, onderhoud en beheer plaatsvinden. Het beheren van gebruikers en de autorisaties gebeurt eveneens vanaf deze plek. De opzet van Foundation Services moet ertoe bijdragen dat de Total Cost of Ownership verder omlaag gaat. Het is een centrale plek om voor alle applicaties en toepassingen de basis neer te leggen.

BI+

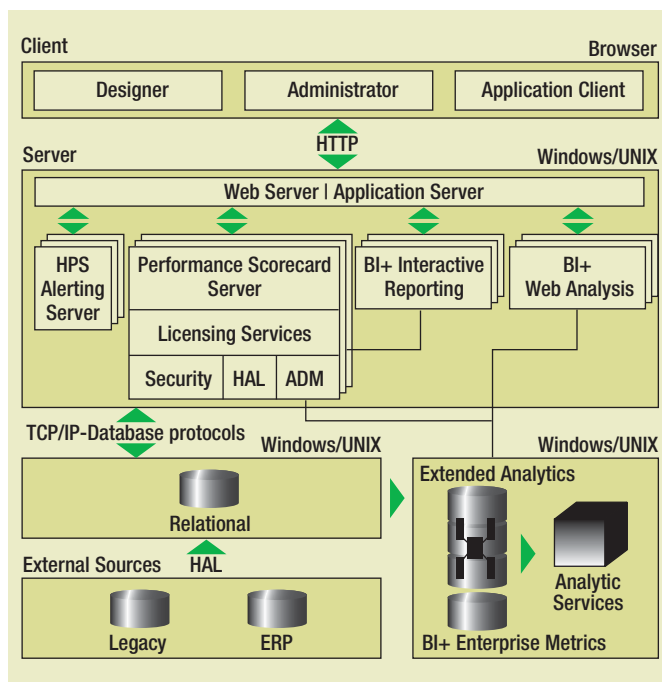
Reporting, Dashboards en Analysis zijn de componenten die het BI+-platform vormen. De rapportagemodule is bedoeld om alle soorten van rapportage aan te kunnen, ongeacht of het nu gaat om managementrapportage, financiële rapportage of operationele rapportage. Met operationele rapportage wordt bedoeld dat grote

Afbeelding 2: Opbouw van Hyperion System 9.

aantallen rapporten als bulk binnen een bepaalde tijdsperiode (batch window) moeten worden opgeleverd. Hyperion heeft hiervoor Hyperion System 9 BI+ Production Reporting (opvolger van Hyperion SQR). Production Reporting is server based en beschikt over een gedistribueerde processorarchitectuur waardoor complexe rapporten relatief eenvoudig tot stand komen. Deze werkwijze is door de overname van Brio onderdeel van Production Reporting geworden. Financial Reporting biedt zowel voor-gedefinieerde formattering als ingebouwde financiële intelligentie, waardoor het samenstellen en publiceren van financiële rapporten (management control, regulatory reporting) snel kan plaatsvinden. Belangrijk bij System 9 is ook de ondersteuning van zogeheten 'self service'. Door de opzet van de software is het relatief eenvoudig om zelf (management-) rapporten en zelfs dashboards op te zetten. Dat betekent dat de eindgebruiker nu meer dan voorheen zelf aan het stuur zit en daarmee minder afhankelijk wordt van de IT-afdeling. Om dit voor elkaar te krijgen staan wizards ter beschikking die gebruikers ondersteunen bij het vormgeven van rapport of dashboard.

Als het gaat om analyse biedt Hyperion zelfs twee oplossingen. De eerste is Enterprise Analytics: een ROLAP-oplossing met name geschikt waar veel detaildata wordt gevraagd, en waar flexibiliteit en schaalbaarheid hoofdzaak zijn. De bewerkingen op de data zijn eenvoudiger dan bij Essbase Analytics. Dit is een MOLAP-oplossing bedoeld voor de complexe berekeningen die gepaard gaan met budgetering, financiële rapportages, forecasting etcetera. Hyperion kiest er momenteel voor om Essbase niet in de schijnwerpers te zetten, maar de multidimensionale database (met write-back mogelijkheid) blijft nog steeds een all time favorite bij

Afbeelding 3: Performance scorecard architecture.

met name financiële afdelingen en controllers en is nog steeds een gewaardeerd lid van de Hyperion softwarefamilie.

Het BI+- platform biedt generieke diensten als het gaat om het analyseren, rapporteren en het presenteren van resultaten via dashboards. Daarnaast is het de onzichtbare motor onder de Performance Management business. Dit is ook de reden dat chief strategy officer Dresner Performance Management gelijkstelt met 'Business Intelligence with a purpose'.

De gebruiker heeft alleen te maken met de Workspace. Welke producten zorgdragen voor welk deel van de functionaliteit (en hoe die producten heten) is voor de gebruiker onzichtbaar en van geen enkel belang. De Analytical Workspace is een webbased client waarvan het ontwerp door Hyperion werd uitbesteed aan Frog Design. Integratie met de MS Office-producten is uiteraard mogelijk, waardoor de bestaande werkwijze binnen organisaties zoveel mogelijk wordt ondersteund.

Applications+

Naast het generieke BI+-platform biedt Applications+ juist specifieke functionaliteit en wel op de toepassingsgebieden planning en modellering (inclusief forecasting), consolidatie en scorecarding. Hyperion Performance Scorecard biedt de mogelijkheid om strategy mappings te maken. Met Business Modeling kan activity based costing/management (ABC/ABM) worden ingevuld. En met Hyperion Metrics Builder (ook onderdeel van Applications+) kunnen vervolgens key performance indicatoren (KPI's) worden gedefinieerd.

Kortom: de complete visie op Business Performance Management (BPM) kan ook softwarematig worden ingevuld. Aandachtspunten hierbij zijn de accuraatheid van opgeleverde plannen, voorspelbaarheid van resultaten, snelheid en kosten van het afsluiten van

rapportagecycli en de afstemming van de strategie op de verschillende organisatieniveaus. Al deze punten zijn meegenomen in de opzet van Applications+.

De functionaliteit van Applications+ kan worden gekoppeld aan de gebruikersrollen en -profielen die binnen de organisatie worden gebruikt. De combinatie van de financiële applicaties met het BI-platform is de reden dat Hyperion claimt de meest volledige Performance Management-oplossing te bieden. Combinatie van BI en Performance Management levert uiteraard voordelen op in termen van productiviteit, TCO, data- en informatieconsistentie en tijdigheid van informatie.

Concurrentie

Waar Hyperion zichzelf onderscheidend vindt ten opzichte van concurrenten als Business Objects, Cognos en Oracle zijn in de geboden workspace (één plaats van waaruit je als gebruiker al je activiteiten kunt regelen) de Foundation en masterdata management (MDM). Inderdaad heeft het nieuwe System 9 van markt-analysten zoals Bloor, Butler en Gartner goede reviews ontvangen. Hyperion maakt dan ook de goede stappen. Het biedt na de overname van Brio, QIQ en Razza en de daaropvolgende integratie van de verworven software, een indrukwekkend volledig pakket aan software-services die met name op het gebied van Performance Management zich met iedereen kan meten. Op deelgebieden kunnen kleine gespecialiseerde leveranciers misschien net wat meer toeters en bellen hebben, maar het zet kijkend naar breedte en diepte van de Performance Management-oplossing momenteel de standaard.

Hyperion claimt de meest volledige oplossing te bieden

Is er dan geen concurrentie? Op het gebied van Performance Management komt alleen Cognos in de buurt die met Cognos 8 eveneens een integraal BI en Performance Management platform biedt. De verschillen tussen beide oplossingen zijn echter evident. Hyperion scoort beter in specifieke functionaliteit (Applications+), heeft een eigen masterdata management-oplossing die bij Cognos ontbreekt (invulling via partners) en biedt de Analytical Workspace. In dit geval is (System)9- (Cognos)8 dus niet 1, maar 3. Als het gaat om BI-platforms zoals door Gartner in kaart gebracht (december 2005 – geldend voor eerste kwartaal van 2006) is de situatie echter anders. Leveranciers zoals Business Objects, Cognos, Information Builders en SAS verblijven hier in het leiderskwadrant. Hyperion blijft hangen bij de *visionaries*, hetgeen betekent dat de executie enigszins achterblijft. Volgens Gartner hangt dat samen met de druk op het MOLAP-product Essbase, dat inmiddels te maken heeft met vergelijkbare producten van Oracle en Microsoft.

Daarnaast bieden vendors als Applix en QlikTech met in-memory-oplossingen eveneens vergelijkbare oplossingen. In hoeverre deze producten daadwerkelijk vergelijkbare functionaliteit bieden is echter maar de vraag. Het derde argument dat Gartner aanhaalt is dat Hyperion niet in eerste instantie bekend staat als leverancier van een BI-platform. Gegeven de koers die Hyperion heeft uitgezet, waarbij alle kaarten op Performance Management worden gezet, zal dit voorlopig ook niet veranderen.

Compliance

Naast Performance Management mag ook compliance management zich in een grote belangstelling verheugen. Compliance management kan, net als Performance Management, ook worden gezien als een toepassing ('purpose') op het BI-platform. Met compliance management wordt allerlei wet- en regelgeving bedoeld waaraan organisaties zich dienen te houden. Hiertoe behoren onder andere de Sarbanes-Oxley Act, Basel II en de Code Tabaksblat, maar ook bijvoorbeeld IFRS, GAAP en de Patriot Act. Veel van deze regelgeving is van buitenlandse origine, maar geldt onder omstandigheden ook voor Nederlandse organisaties. De aanleiding tot deze toegenomen regelgeving ligt in schandalen zoals bij Enron. In essentie grijpt al deze regelgeving in op financiële data en/of klantdata. Tracking en tracing van de betreffende data moet mogelijk zijn, hetgeen (meestal) meer eisen aan processen en data stelt dan nu al voorhanden zijn. Gevolg van de compliance-regelgeving is derhalve dat de resulterende data-kwaliteit alleen maar beter wordt. Hierin liggen de kansen om de extra kosten van compliant worden te combineren met extra inkomsten, door goed gebruik te maken van deze kwalitatief betere data en informatie.

Om het compliance-proces en het opsporen van zogenaamde 'internal weaknesses' te ondersteunen biedt Hyperion het Compliance Management Dashboard. Het Compliance Management Dashboard is geen product van Hyperion zelf, maar komt uit de koker van 1Answer Solutions. Deze partnerorganisatie is opgericht door oud-Brio medewerkers en richt zich uitsluitend op Hyperion (Brio is in het verleden overgenomen door Hyperion).

Uit onderzoek dat 'Compliance Week' begin 2005 hield, bleek dat 50 procent van de gevonden 'internal weaknesses' te maken heeft met financiële systemen en procedures. Een van de grote problemen in het signaleren van deze 'internal weaknesses' en het bepalen welke actie genomen moet worden, bestaat uit de fragmentatie van de data. De relevante data bevinden zich in verschillende bronnen, waarvan System 9 Financial Management (account balances) er slechts een is. Door alle relevante informatie eerst richting een compliance datamart te sturen waar System 9 BI+ en daar bovenop het Compliance Management Dashboard draait, kan bepaald worden wat de compliance status is. Hierbij wordt gewerkt met de bekende traffic lights en bestaat de mogelijkheid om door te drillen naar de uiteindelijke oorzaken van non-compliance. Om deze oplossing in te kunnen zetten zijn Hyperion Financial Management, Hyperion BI+ en SQR nodig.

Klanten en prijzen

Tot de Nederlandse klanten behoren onder andere Best Agrifund, De Lage Landen, Hyatt, Maxxium en Stork. Hyperion geeft aan dat een aanzienlijk aantal klanten in onder andere Nederland en Europa inmiddels de stap naar System 9 maakt. Namen van de betreffende organisaties wil men echter niet verstrekken. De prijzen die organisaties moeten betalen voor System 9 hangen af van de functionaliteit die wordt gebruikt en de omvang van de roll-out. In algemene termen is over de hoogte van aanschafprijzen en licenties dus weinig te zeggen.

Conclusie

Als Performance Management gelijk staat met *Business Intelligence with a purpose* dan staat Hyperion gelijk met *Performance Management with a purpose*. Want net zo min als BI een doel op zich is, geldt dit ook voor Performance Management. Hyperion heeft met System 9 de leiding genomen in Performance Management software. In System 9 heeft Hyperion alle functionaliteit geïntegreerd en dekt daarmee het hele Performance Management gebied af. Met de komst van Howard Dresner naar Hyperion ligt het ook in de lijn van de verwachtingen dat Hyperion die voorsprong niet snel zal prijsgeven. Sterker, verwacht mag worden dat met een dergelijke versterking de bestaande voorsprong alleen maar groter zal worden.

De Analytical Workspace is een webbased client

In Business Intelligence moet Hyperion nog verschillende leveranciers (Business Objects, Cognos, Information Builders en SAS) voor laten gaan. Het zou zeer zeker handig zijn voor Hyperion als ze ook hier in het leiderskwadrant zou opereren. Vanuit de generieke BI-functionaliteiten (rapportages, analyses en dashboards) zou immers makkelijk doorgestoken kunnen worden naar Performance Management. In het verleden heeft Hyperion reeds bewezen niet bang te zijn om zichzelf langs de meetlat te leggen (denk aan het Nederlandse Heliview onderzoek 2004 naar Performance Management waartoe ze opdracht gaf). Hyperion verkondigt niet alleen de Performance Management boodschap, maar past ze zelf ook toe. Dat is waarom Hyperion gezien kan worden als 'Performance Management with a purpose'. Het doel daarbij is duidelijk: marktleiderschap in alle markten waarin ze opereert. Met System 9 heeft ze een forse stap in deze richting gezet.

Paul van der Linden (Paul.PFH.vanderLinden@AtosOrigin.com) is senior consultant Data Warehousing/BI bij Atos Origin en geeft leiding aan Data Warehousing Cost & Lifecycle Management (CLM).